خراسان روزنامه صبح ایران
دوشنبه ۲۰ دی ۱۳۹۵ . ۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۴۴۴

حذف یارانه ۳ میلیون نفر برنامه الان دولت نیست

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در پاسخ به سوالی مبنی بر این که عملیات حذف یارانه سه میلیون نفر دیگر از پُر درآمدها از چه زمانی آغاز می‌شود؟ گفت: حذف یارانه ۳ میلیون نفر دیگر برنامه فعلی و الان دولت نیست، بلکه در آینده در دستور کار داریم. به گزارش تسنیم، علی ربیعی پیش از این از ارسال پیامک به سه گروه برای حذف یارانه ۳ میلیون نفر دیگر از پر درآمدها خبر داده بود.

اقتصاد جهان

گزارش صندوق بین‌المللی پول از آثار ترامپ بر اقتصاد جهان

صندوق بین‌المللی پول طی گزارشی به تحلیل آثار انتخاب ترامپ پرداخت. به گزارش افکارنیوز، در این گزارش تاکید شده آثار تورمی سیاست‌های ترامپ به ویژه در بازارهای نوظهور احساس خواهد شد که با تضعیف ارزش پول‌های ملی‌شان از قدرت رقابت بیشتری برخوردار خواهند شد و این عامل مثبت در برابر آسیب‌پذیری‌های این اقتصادها، تا حدی موازنه برقرار خواهد کرد. در ادامه با اشاره به سیاست‌های کاهش مالیات جمهوری‌خواهان و بالاخص ترامپ، بر افزایش تقاضا تاکید شده و آمده است: هرگونه افزایش کلی تقاضا در آمریکا موجب افزایش تولید واقعی خواهد شد، زیرا کارگران جدیدی استخدام خواهند شد، کارکنان دیگر مدت طولانی‌تری کار خواهند کرد و ماشین آلات صنعتی بیشتر برای تولید به کار گرفته خواهند شد. این مسئله موجب افزایش نرخ تورم خواهد شد. با توجه به این که نرخ تورم در آمریکا در حال حاضر ۴/۶ درصد است، اگر مشارکت نیروی کار و میزان اضافه کاری کارگران افزایش قابل توجهی پیدا نکند، این احتمال وجود دارد که فشارهای تورمی به میزان قابل توجهی افزایش یابد. در مورد اقتصادهای پیشرفته نیز تاکید شده است: اقتصادهای پیشرفته که با رشد ارزش دلار، ارزش ارزهایشان تضعیف می‌شود، هم از افزایش رشد اقتصادی آمریکا و هم رقابتی‌تر شدن نرخ ارز منتفع خواهند شد. اکثر این اقتصادها در حال حاضر با نرخ تورم‌های کم مواجه‌اند و از هرگونه فشار تورمی استقبال می‌کنند.

تقویت نفوذ گازی روسیه به اروپا

پایگاه خبری «راشاتودی» گزارش داد: شرکت «گازپروم» روسیه در صادرات گاز به اروپا، موفق به انتقال بیشترین میزان گاز به قاره سبز شد که رکوردی جدید در این حوزه محسوب می‌شود. شرایط جوی، منجر به افزایش تقاضای گاز در بازار انرژی اروپا شده است. به گزارش مهر در همین حال «گازپروم» فقط در روز ششم ژانویه سال جاری میلادی، با صادرات ۶۱۵ میلیون و ۵۰۰ هزار متر مکعبی گاز به اروپا به یک رکورد باورنکردنی دست پیدا کرد.

جرایم فرار مالیاتی در انگلیس تشدید می‌شود

بی‌بی‌سی انگلیسی گزارش داد که به دلیل افزایش فرار از مالیات در بریتانیا، این بار قانون بسیار سختی از سوی اداره خزانه‌داری بریتانیا پیشنهاد شده که به موجب آن دیگر هیچ حسابدار یا مشاوری به مشمولین مالیاتی برای نشان دادن راه‌های فرار از مالیات کمک نخواهد کرد و در صورت انجام این کار با جرایم سنگینی مواجه خواهد شد.

چرا دولت به مصائب پرداخت همگانی یارانه تن داده است؟

«مصیبت عظمای» حذف یارانه ثروتمندان!

اعلام ربیعی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، جمعه شب مبنی بر این که تاکنون یارانه ۴ میلیون نفر حذف شده و گام بعدی دولت نیز ارسال پیامک حذف یارانه به ۳ میلیون نفر دیگر است، باعث شد تا از یک سو پرونده حذف یارانه پردرآمدها روی خط اخبار قرار گیرد و از سوی دیگر، امیدها برای هدفمند شدن این پرداخت‌ها زنده شود اما گویا قرار نیست به این امیدواری‌ها به زودی جامه عمل پوشانده شود. ربیعی، دیروز، مجددا در این رابطه اظهار نظر کرد و گفت: حذف یارانه ۳ میلیون نفر برنامه الان دولت نیست. بدین ترتیب معلوم نیست که آیا بازه زمانی مورد نظر وی تا اتمام دولت یازدهم است و یا این که قرار است این طرح نیمه تمام هم به عنوان میراث ماندگار دولت برای دولت‌های بعدی به یادگار بماند؟ وزیر اقتصاد اواسط سال گذشته عنوان کرده بود که شب پرداخت یارانه برای ما «مصیبت عظما» است. آیا دولت اراده جدی برای رهایی و یا حداقل تعدیل این «مصیبت عظمای» خود دارد؟

■ **ناکامی دولت نهم در خوشه‌بندی**

شاید هیچکس فکر نمی‌کرد از آن شب پاییزی که محمود احمدی‌نژاد، از آغاز هدفمندی یارانه‌ها خبر داد، اقتصاد ایران وارد مرحله پرچالشی در توزیع یارانه‌های دولت شود. یارانه‌هایی که اگر چه ابتدا با اهدافی نظیر توزیع عادلانه درآمدها در جامعه نقدی شد، اما در ادامه، با عقیم ماندن اصلاح پرداخت آن، عملا باری بر بارهای بودجه عمومی کشور اضافه کرد. در آن زمان، دولت نهم، اگر چه تلاش نمود تا با تثبت نام از مردم و خوشه‌بندی بر مبنای درآمد و دارایی‌ها، آن‌ها را دهک‌بندی کند، اما تجربه این اقدام نشان داد که کار، پیچیده‌تر از آن است که به این شکل و به طور مستقیم انجام شود. این بود که توزیع یارانه نقدی شد و حذف یارانه بگیران غیرنیازمند موکول شد به بعد اما بعدی که موعد آن به یک معما تبدیل شد.

■ **دولت یازدهم و پرونده ناتمام حذف ثروتمندان از لیست یارانه‌بگیران**

با روی کار آمدن دولت جدید، پرونده حذف یارانه بگیران پردرآمد مجددا گشوده شد. در این راستا، مجلس شورای اسلامی در قانون بودجه ۹۳، دولت را ملزم به حذف یارانه ثروتمندان کرد. دولت هم تصمیم گرفت به ثبت نام مجدد از متقاضیان دریافت یارانه اقدام کند. این شد که با اجرای این طرح در فروردین ماه سال ۱۳۹۳، باز هم نتیجه ویژه‌ای برای دولت به دست نیامد و باز هم حدود ۷۶ میلیون نفر در لیست سازمان هدفمندی یارانه‌ها قرار گرفتند که نتیجه قابل قبولی برای حذف یارانه ثروتمندان به شمار نمی‌رفت.

■ **روایتی از «مصائب و بلاهای دولت» در سال ۹۴**

با این حال، پس از اصرار مجدد مجلس به حذف یارانه ثروتمندان در قانون بودجه ۹۴، دولت موظف شد تا پایان ۹۴ تعداد ۶ میلیون نفر از ثروتمندان را از دریافت یارانه نقدی حذف کند. در این راستا، علی طیب‌نیا، وزیر اقتصاد خبر رسمی آغاز حذف یارانه برخی افراد پردرآمد را اعلام کرد و مسئولیت حذف یارانه بگیران طی بخشنامه‌ای به وزارت کار سپرده شد. آمارهای اعلامی معاون اول رئیس جمهور در آن زمان حاکی از آن بود که برای پرداخت یارانه به همه، ۱۵ تا ۱۶ هزار میلیارد تومان کسری وجود دارد. اما کارنامه دولت در حذف یارانه بگیران در سال ۹۴ هم چندان درخشان نبود. علی ربیعی در شرایطی که یک ماه به انتهای سال قبل مانده بود، اعلام کرد که تعداد حذف شدگان از یارانه نقدی به مرز ۳ میلیون نفر یعنی نیمی از هدفگذاری قانون نزدیک شده است. البته این کارنامه ناموفق، در سال ۹۴ از یک سو با ابراز نارضایتی نوبخت سخنگوی دولت نسبت به کسری ۱۰۰۰ میلیارد تومانی برای پرداخت یارانه‌ها و از سوی دیگر با تعابیری همچون مصیبت عظما و عذاب الیم که توسط وزیر اقتصاد و وزیر نفت عنوان شد، همراه بود. در این میان البته برخی از رویه دولت در این مسئله دفاع کرده و می‌گویند این روند کند از یک طرف دقت حذف شدگان را بیشتر می‌کند و از سوی دیگر رویه انجام شده توسط دستگاه‌های مسئول دولتی بدون وارد کردن تنش‌های روانی به جامعه بوده است.

■ **آب پاکی دولت روی دست مجلس: مخالفت با حذف یارانه ثروتمندان در سال ۹۵**

اما با تمام این اظهار نظرهای قبلی مسئولان دولت یازدهم در ابراز نارضایتی از تداوم پرداخت یارانه‌های نقدی، دولتی‌ها در سال ۹۵ یک باره نسبت به حذف یارانه‌ها تغییر موضع دادند. تا جایی که هم وزارت کار و هم سخنگوی دولت با طرح مجلس برای حذف ۲۴ میلیون نفری ثروتمندان از دریافت یارانه مخالفت کردند. بدین ترتیب، هم اینک که این گزارش تهیه می‌شود، علی ربیعی از حذف یارانه ۴ میلیون نفر خبر داده تا نسبت به سال قبل، تنها حدود یک میلیون نفر تفاوت داشته باشد. این در حالی است که خودوی نسبت به تبعات آسیب‌زای اختلاف در آمدی در کشور اذعان کرده و گفته است: حدود ۷ میلیون نفر در کشور درآمد خیلی بالا و رفتار غیرقابل کنترل اقتصادی دارند و این بدین معنی است که اقدام دولت در عدم حذف کامل این ۷ میلیون نفر از لیست یارانه بگیران، اجحاف واضح نسبت به تمام اقشار کم درآمد محسوب می‌شود. ربیعی گفته است که گام بعدی دولت حذف سه میلیون نفر دیگر است، اما معلوم نیست، این گام بعدی در چه دولتی و در چه سالی برداشته خواهد شد؟

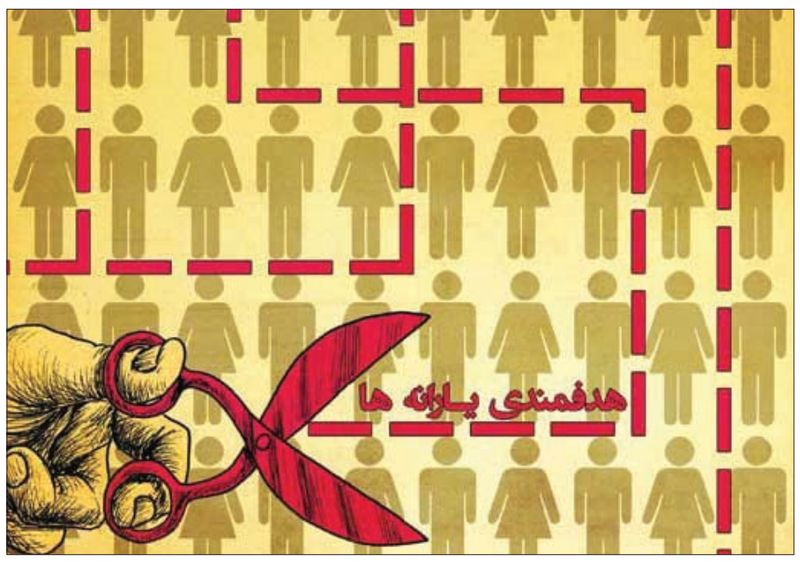

این معما هم اکنون وجود دارد که با توجه به لزوم حذف اقشار مرفه که در ادامه بدان اشاره می‌شود، چرا دولت و یا دولت‌ها نسبت به این اقدام بی‌میل و یا ناتوان بوده‌اند؟

■ **از مصیبت بزرگ یارانه تا مصیبت بزرگتر حذف ثروتمندان**

در تحلیل این که چرا دولت در حذف یارانه ثروتمندان نتوانسته و یا نخواسته چندان فعال عمل کند، نکات فراوانی عنوان شده است. دولتی‌ها علی رغم این که از دسترسی به ۴۰ تا ۵۰ بانک اطلاعاتی برای شناسایی ثروتمندان خبر داده‌اند در عین حال به دشواری شناسایی و تفکیک نیازمندان و غیرنیازمندان به یارانه اشاره کرده‌اند. احمد میدری، معاون امور رفاهی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سال گذشته از دسترسی به ۴۰ پایگاه اطلاعاتی و شهریور امسال از دسترسی به ۵۲ بانک اطلاعاتی درباره مردم خبر داده است. پایگاه‌های اطلاعاتی که از نوع شغل تا معاملات ملکی، نوع خودرو، مسافرت‌ها و نوع بیمه‌ها، بورس، سازمان مالیاتی و موارد دیگر را شامل می‌شود و بر اساس آن می‌توان فهمید که چه افرادی دارای چه دارایی‌ها و بر اساس آن چه میزان توانمندی اقتصادی هستند و آیا مستحق دریافت یارانه هستند، یا خیر؟ با این حال دولت استفاده از اطلاعات بانکی مردم را خط قرمز شناسایی ثروتمندان قرار داده است. اطلاعاتی که جامع توانمندی اقتصادی افراد است و از طریق آن می‌توان درآمد و حتی ثروت مردم را به طور دقیق رصد کرد، اما مواردی از جمله هراس از خروج منابع از نظام بانکی به عنوان دلیل ترس دولت از سرکشی به حساب‌های بانکی عنوان شده است. با این حال فارغ از بررسی حساب‌های بانکی، حذف ثروتمندان با استفاده از سایر اطلاعات با چالش احتمال خطا مواجه بوده و باعث احتیاط بیش از حد دولت در این زمینه شده است. به گونه‌ای که محمد باقر نوبخت سخنگوی دولت گفته بود: تعداد بسیار محدودی از اقشار پردرآمد که از اطلاعات آن‌ها مطمئن بودیم از دریافت یارانه حذف شدند و دولت در این زمینه به حداقل‌ها اکتفا کرده است. در عمل نیز حذف ۴ میلیون یارانه بگیر طی سال ۹۴ با اعتراض حدود نیمی از این افراد و سرانجام بازگشت ۸۰۰ هزار نفر از آن‌ها به فهرست یارانه بگیران همراه شد که نشان‌دهنده واکنش منفی جامعه به حذف یارانه‌هاست. علی طیب‌نیا، وزیر اقتصاد نیز درباره خطاهای دوگانه پیش‌رو در حذف یارانه ثروتمندان گفته بود: می‌توانیم افراد پردرآمد را شناسایی کنیم، ولی هرچقدر حوزه شناسایی ما بالاتر می‌رود و سراغ افراد بیشتری می‌رویم، میزان خطای ما بیشتر می‌شود و مشکل دولت هم همین است. با این حال اواسط امسال، علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفته بود: پایگاه اطلاعاتی دقیقی برای شناسایی دقیق‌تر مشمولان دریافت یارانه ایجاد شده و وزارت کار پس از آن که شناسایی ۸۵ درصدی مشمولان حذف یارانه محقق شد، دست به کار خواهد شد.

دیدگاه

آمریکا چطور از اقتصاد مقاومتی استفاده کرد؟

هفته گذشته رهبر معظم انقلاب در دیدار با نخبگان و دانشجویان بسیجی مدال‌آور دانشگاه شریف، دلیل پیشرفت‌های علمی و صنعتی آمریکا در ۱۵۰ سال گذشته را، به کارگیری اقتصاد مقاومتی دانستند و خاطرنشان کردند: البته آمریکایی‌ها این اندیشه را در جهت مادی‌گری و پول به کار گرفتند اما همین تجربه پذیرفته شده جهانی را می‌توان با جهت‌گیری متعالی‌تری به کار گرفت. جام جم، درباره مصادیق استفاده کشورهای غربی از الگوی اقتصاد مقاومتی با دکتر محمدجواد ایروانی، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت‌وگو کرده است که در ادامه خلاصه‌ای از آن خواهد آمد. ایروانی در پاسخ به سوالی راجع به مهمترین اقدام کشورها در مسیر توسعه اقتصادی بر اهمیت دانش بنیان شدن اقتصاد کشورها در این مسیر تاکید کرده و ادامه می‌دهد: زمانی که همه بخش‌های کشور، دانش بنیان شوند مسلما پیشرفت‌های زیادی رقم خواهد خورد. در دهه ۹۰ کشور آمریکا سرمایه‌گذاری‌های زیادی برای توسعه صندوق‌های جسورانه و خطرپذیر انجام داد و با استفاده از همین روش توانست یافته‌های علمی خود را به فناوری و به اقتصاد تزریق کند. بهترین دوران اقتصادی کشور آمریکا دهه ۹۰ است که در رشد اقتصادی بالا زبانزد بود. ایروانی در پاسخ به این سوال که «آمریکا در بخش اقتصاد مقاومتی چه اقداماتی انجام داد؟» نیز گفت: آمریکا زمانی نیاز زیادی به واردات نفت داشت و در یک دوره زمانی (دهه ۶۰ میلادی) نفت بسیار گران شد و این کشور توانایی خرید نفت گران را نداشت و به مشکل اقتصادی شدیدی خورد. آن تجربه باعث شد آمریکا به دنبال مقاوم‌سازی اقتصاد خود در برابر شوک‌های نفتی بیفتد. ذخایر استراتژیک نفت که اکنون در آمریکا می‌بینید، نتیجه همان تفکرات اقتصاد مقاومتی است. اعطای تسهیلات بلاعوض برای جلوگیری از ورشکستگی برخی کارخانجات در دوره‌های مختلف و سیاست پولی که دلار را چاپ و به خارج از مرزهای خود ارسال می‌کند تا پایه پولی کشور آمریکا افزایش نیابد، از جمله سیاست‌هایی است که دولت‌های آمریکا اجرا کرده‌اند و می‌توان آن را همسو با مفهوم اقتصاد مقاومتی دانست. ایروانی در رابطه با علل انتخاب ترامپ هم معتقد است: وی با شعارهایی شبیه اقتصاد مقاومتی توانست توجه مردم را جلب کند و رئیس جمهور شود. برخی شعارهای ترامپ افزایش تولید ملی آمریکا، اشتغال برای آمریکایی‌ها، اعمال مالیات‌های سنگین برای انتقال فناوری به خارج از مرزهای این کشور، تضمین منافع کارگران آمریکایی و تجدیدنظر در قرارداد تجارت آزاد با کشورهای دیگر بود. وی در بخش دیگری تاکید می‌کند: آمریکا جزو منادیان تجارت آزاد است اما الان ضد آن عمل می‌کند و بیشتر از آن که بخواهد به تجارت آزاد پایبند باشد به فکر تولید ملی کشور خود است.